

GAZETA TRANSILVÂNIEI.

ANUL LVIII.

Nr. 272.

Brașov, Sâmbătă, 9 (21) Decembrie

1895.

Necazuri dualistice.

Încă nici nu s'au inițiat tratările pentru reînnoirea pactului financiar și economic între Austria și Ungaria și etă că partidele austriace au și început să ia poziția față cu aceste tratări prin enunțiațiuni în parlament.

Este ceva nepomenit, ca în Austria să se ridice atât de hotărît vocea partidelor pentru schimbarea condițiilor pactului. De trei ori a fost încheiat până acum acest pact dualist și tot-deuna tratările au mers foarte neted, fără să fi întâmpinat vre-o dificultate mai însemnată. Cel mult cei ce nu erau învoiți cu toate se resignau dîcînd, că este un *malum necessarium*, că interesul de mare putere al monarhiei pretinde să se susțină stipulațiunile cu Ungaria pe baza dela 1867.

Acum de-odată, în nise momente, când preponderanța politică a Ungariei în monarhia pare a fi atins zenitul ei, se sîvîrșește o surprîndătoare schimbare a sceneriei și un vînt tare începe să sufle în contra politicii urmate până acum în cesiunea raporturilor cu Ungaria.

Deși în fruntea acestei nouă mișcări pare a se afla partida anti-semită, ai căreia corifei declară pe față război Ungariei, ea are în fond rădăcinii mult mai întinse și mai afunde în nemulțumirea, ce există în toate țările și la toate popoarele Austriei, afară pôte numai de Poloni, cu rolul preponderant, ce-l jîcă hegemonii maghiari în viața dualistică a monarhiei. Interesele politice, nu mai puțin ca interesele financiare și economice ale Austriei, vîdîndu-se mereu amenințate din partea ungară, au dat naștere aversiunii generale, ce domnesce acolo în contra pactului. De ce să le suportăm noi toate, câte voesc să ni-le impună vecinii noștri, de ce să nu aducem și noi odată la valoare interesele noastre?

Acesta este refrenul, ce predomină discuțiunea în toate cercurile politice austriace și nu numai în sinul anti-semiților.

Dovadă este și împrejurarea, că un corifeu al partidei liberale germane și altul din sinul marilor proprietari boemi s'au aflat îndemnați a declara, că partisanii lor doresc ca Ungaria să fiă ținută a contribui o sumă mai mare, decît 30% pentru cheltue-lile comune ale monarhiei.

Dacă Dr. Lueger a atribuit meritul acestei pretensiuni agitației sale, este o cestiune de aprețiere a lui; în adevăr însă, postulatul de-a se încheia pactul în condițiuni mai favorabile pentru Austria este general și temerea exprimată de foile guvernului unguresc, că prin discușiunile parlamentare de felul celei amintite se pot numai aprinde pasiunile în sinul populațiunii, sunt foarte fundate. Lueger cu soții săi țintesc tocmai aici și astfel agitațiunea lor, avînd un teren foarte priincios, e în adevăr periculoasă pactului.

Tactica rezervată, ce-o observă de-ocamdată Ungurii în fața amintitei aparițiuni, e dictată de considerațiuni de precauțiune, căci cu cât cei de dincolo de Laita vor pretinde mai mult urcarea cvotei pentru Ungaria, cu atât acesta trebuie să persiste la susținerea statului *quo*, care eschide o schimbare a cvotei.

Însă această tactică, deși foarte sănătoasă, nu va ajuta nimic, dacă Austria ar face încercarea serioasă, de-a pretinde și ea la rîndul său concesiuni. Totul atîrnă dîr dela acțiunea parlamentului și a guvernului austriac.

Dacă contelui Badeni nu-i va succeda a paralisa opozițiunea din cameră prin concesiuni politice, ce-ar face diferitelor partide, se pôte ușor ca viitoră reînnoire a pactului să fiă cu totul compromisă.

CRONICA POLITICĂ.

— 8 (20) Decembrie.

Diarelor din Budapesta li-se depeșeză. În ședința reprezentanților comunității bisericești din Finne vice-primarul Dr. Nicolae Gellertich a făcut propunerea, ca comunitatea bisericească să se rupă din diecesa Zengg și să se incorporeze la o diecesă maghiară. Propunerea a fost primită, și petițiunea s'a și trimis la minister.

Diarul „Branik” din Neoplanta aduce școirea, că în sinodul episcopal sîrbesc ținută la 15 c., în urma unui compromis între guvernul ungar și prelații sîrbesci, a fost ales ca episcop în Buda protopresbiterul actual din Buda, Eremia Maghiarevici. Scaunul episcopal din Verșet a rămas și de astă-dată încă ne-ocupat.

Privitor la evenimentele din Turcia școirile mai nouă sosite din Constantinopol spun următoarele: În Hanrau s'au întîmplat în timpul din urmă mai multe ciocniri între Beduini și Druși, cu cari ocașiuni din ambele părți au fost mulți omoriți și mulți răniți. În Creta încă au început turburări provocate de un comitet revoluționar. Cu toate acestea însă Porții îi succede a liniști tot mai mult spiritele, și mai ales se dîce, că operațiunile armatei regulate sunt împreunate cu succes.

Între Anglia și Statele unite nord-americeane e pe cale de a-se isca un conflict acut. Președintele republicii nord-americeane Cleveland a adresat adecă congresului un mesagiu, în care el protesteză contra manoperei Angliei de-a ocupa un teritoriu aparținător republicii Venezuelei, prin ceea-ce s'ar ataca interesele Statelor unite. După-ce Anglia a respins un arbitriu internațional, președintele Cleveland propune acum congresului să esmită pe speșele proprii o comisiune, care să cerceteze lucrul și să raporteze apoi asupra celor ce va constata. Mesagiul lui Cleveland a fost primit în ambele camere ale congresului nord-american cu vii aprobări, și s'a predat comisiunii pentru afaceri es-

terne. Aprîpe întregă pressă americană declară, că mesagiul lui Cleveland este și va fi sprijinit de întregă națiunea. Alianța națională irlandeză a publicat din acest incident un manifest, în care ea oferă Statelor Unite 100.000 de soldați în cazul unui *resbel cu Anglia*. Depeșele sosite în urmă din Washington anunță, că s'a primit unanim în camera reprezentanților proiectul de lege, prin care Cleveland este imputernicit a numi o comisiune, care se constate granița teritorială a Venezuelei, și se acorde suma de 100.000 dolari pentru pîrtarea speșelor comisiunii.

O nouă supărare a Maghiarilor.

Se școie, că studenții croați dela universitatea din Viena au trimis fraților lor dela universitatea din Zagrabia, când aceștia arseră stîgla maghiar înaintea statuei lui Iellacici, o declarațiune, în care aceia aprîbă faptul patriotic, cum dîce ei, al studenților din Agram și enunță, că între orî-ce împrejurări sunt și vor fi solidari cu ei.

În urma acesta guvernul provincial croat s'a îndreptat către consiliul universității din Viena cu *provocarea*, ca aceasta să întenteze *cercetare disciplinară strictă* contra studenților, cari au publicat declarațiunea amintita mai sus, și să-i osîndescă tot-odată la *pedepse grele*.

Consiliul universității din Viena a răspuns însă la această provocare cu totul altfel, decît cum așteptaseră Croații guvernamentali, și frații lor Maghiari. Profesorii vienesi au aflat provocarea chiar și ofensătoare, despre care fapt guvernul croat a fost incunoscîntat printr'o epistolă foarte vehementă, scrisă de un membru al colegiului profesoral universitar din Viena.

În urmă a sosit în Agram și răspunsul oficios al consiliului universitar din Viena, în care răspuns se spune hotărît, că consiliul universitar nu pôte satisface ordinului primit chiar și din acel motiv, că pretinsa agitare contra națiunii maghiare, după legile austriace nici nu este faptă punibilă, decît *nu se pôte intenta* nici

FOILETONUL „GAZ. TRANS.”

Delia.

(Din amintirile unui marinar.)

(Urmare).

Ajuns de pe corabie pe uscat, cea dintâi grijă mi-a fost, natural, să-mi schimb hainele, ca deși bolnav să gust din nou plăcerea de a asista la teatru, plăcere, de care de mult am fost lipsit. În vîlcărări și scrișniri de dinți îmi terminai toaleta afară de roc, pe care nu mi-l mai puteam singur îmbrăca. Astfel eșii în cămașe din odaia mea pe coridor, spre a căuta ajutor la dîmna casei sîu la vrîna din amabilele sale fiice; atunci m'întîmpină o tîneră copilă de șapte-mă-decece — opt-spre-dece ani, necunoscută mie.

Mi-se pare că vîd încă și acum plăcuta-i figură stînd înaintea mea! Ea avea o față fragedă și tîneră cu acei ochi căprii minunați și nesfîrșit de profunzi, cum poți vedea în Irlanda des, în alte părți însă atât de rar, o gură de o formă frumoasă, expresivă, cu nisele dinți admirabili, obraji înfloritori, înocărați de șuvițe de

pîr castaniu, cari erau prinse c'o pantlică simplă. Statura sveltă dîr puternică era învîluită într'o haină de lîna, de o simplitate sărăcăcioasă.

— „Căutați pe dîmna Williams? Dînsa momentan nu e aici, pot însă face eu ceva pentru D-vîstră? Sunt nepoța dîmnei Williams, Delia Moore.”

Cît de binefăcător rîsună la ureche vocea ei tîneră și argintie, cît de compătimitor îmi priviau ochii ei în față — întregă mea sînală, devenită între prietenii mei proverbială, disparu, și surîdînd, ca și cînd aș sta înaintea unei vechi prietene, răspunsei:

— „Ei, d-șoră Delia, decă d-vîstră voiți să fiți atât de amabilă, vă rog a ajuta unui sîrman schilav spre a-și lua rocul; am anume un umăr foarte bolnav și înțepenit, și pe lîngă cea mai mare bună-voință nu pot să-l îmbrac singur.

— „Cu plăcere domnule!” Și cu o des-teritate atât de gingașă, ca și cînd ar fi fost ani de-aștezece soră de caritate, îmi ajută Delia să-mi iau rocul, apoi amîndoi devenirăm foarte perplexi, cu atât mai mult

cu cît tocmai cînd îmi căutam, țipînd de durere, mîneca și făcu-i o comică față amărită — apărî dîmna Williams, care nu se putu reținea de a nu ride din inimă asupra situației.

Pôte să vă pară demn de creșut sîu nu, — eu vă spun, că în acea sîră m'am lăsat înduplecat a nu merge la teatru, deși m'î propusesem această deja în Calcutta. Delia era anume de părere, că aerul rece de noapte n'ar fi nici-decum suportabil pentru brațul meu, ér eu aflai imediat înțelept acest sfat și rămăsei acasă. E interesant, că sîra îmi trecu foarte plăcut, bînd cîeu și conversînd liniștit lîngă melancolicul camin; fui silit, să povestesc mult din India și dîrui apoi copilei câteva mici lucruri indice, pe cari le adusesem cu mine. Delia primî — îmi aduc bine aminte — un mic evantaliu și câteva chipuri chineze pe hîrtia fină.

Ce bucurie mare simți iubita copilă din cauza micelor obiecte fără de preț; cum mă rugă să-i istorisesc, de unde provin toate aceste, ce represîntă chipurile; și cît de liniștit și serios mă ascultă ea cu o atențiune încordată, ca și cînd n'ar vorbi

un biet tîner neespert, ci un om erudit, care a călătorit mult!

Cînd sosi timpul somnului, Delia împachetă cu grije micile daruri, îmi întinse apoi mîna și se retrase cu verișorele ei. Dîmna Williams și eu mai rămăserăm conversînd lîngă camin — era tocmai așa o noapte de érnă viforîsă, ca astăzi — și școirici dela dînsa, cum credeam eu, în mod foarte dibaciu și fin, despre Delia. Atunci auđii toate câte vi le-am spus mai înainte.

Sîrmană mititică! Acuma școiam, de ce erau mînile ei atât de roșii și de crepate de frig!

De unde să-și fi și luat mînuși căldurose? Acele costau mulți bani, patru până 'n cinci șilinge, și cu aceștia ea trebuia să-i cîșă frăților ei celui mai mic, sîlbaticului cap buclat Patrik, ciorapi călduroși, cari îi prindeau bine.

Eu îmi propusei imediat a-i cumpăra Deliei o mulțime de lucruri folositoare — în dîna următoare însă îmi lipsi curagiul de-amî îndeplini propunerea, de-orece mă temeam de un refuz, și așa ceva n'am suferit nici-odată.

o cercetare contra studenților croați dela universitatea din Viena.

Cu atâta încă n'a fost destul. Consiliul universitar din Viena din contra a hotărât încă, să-i primescă pe studenții croați eliminați dela universitatea din Agram la universitatea din Viena, *chiar și fără absolutorii*. Afară de acesta un profesor dela facultatea juridică din Viena, cu numele: *Dr. Bernatzik* cu ocaziunea unei prelegeri mai recente s'a exprimat în public, că *Croații cu ocaziunea incidentului din Octomvrie au avut tot dreptul...*

Faptul acesta a produs un vifor foarte mare între Maghiari. Diarele maghiare spumegă de mânie în urma acestui răspuns al profesorilor vienesi, și acum dă și afirmă, că atât profesorii, cât și ascultătorii dela universitatea din Viena înotă în aceleași ape cu *ultraștii* croați și iau poziția fățișă contra Ungariei. Se plâng mai departe jurnalele dudapestane asupra faptului, că Maghiarii din țară pierd tot mai mult terenul în Croația; mai departe, că Viena este *cuibul agitațiilor contra Maghiarilor*, din care cuib, după cum dă „*Magyar ország*”, „*Banul suge puteri pentru politica sa dușmană (?) Maghiarilor!*” Iată care este supărarea cea mai nouă a compatrioților Maghiari.

Preludiu la tratările pentru pact.

(Din camera austriacă).

Cu privire la ședința șgomotă a *Camerei austriace* din 17 l. c. despre care am făcut amintire, aducem ați următoarele amănunte:

S'a discutat capitlul bugetar „asupra contribuțiilor pentru afacerile comune”.

Lueger dăce, că pactul cu Ungaria este ca contractul dintre leu și măgar, la care Austria nu joacă nici decum rolul leului, ci al măgarului.

Președintele *Chlumsky*: Rog, să nu înfățișăm rolul Austriei într'un mod atât de injurios. Asta trece peste măsura cuviinții.

Lueger se provăcă la modul cum se vorbește în Ungaria despre Austria.

Președintele observă, că aici e vorba de cuvinte injurioase față cu Austria, nu față cu Ungaria. Ii este indiferent cum se procedează în Ungaria, dănsul însă, nu va admite injurii nici în contra Ungariei.

Lueger continuând dăce, că pactul s'a încheiat numai în interesul Ungariei. Austria a plătit Ungariei mai multă despăgubire de răboiu, decât Franța Germaniei. Miniștrii nu voesc să se strice cu Ungaria, căci este știut, că ei n'au altă problemă, decât de-a încheia pactul în ori-ce condițiuni. Conte *Badeni* a dăce, că partidele extreme șgudue dincă și dincolo la temelile statului. Ast-fel pune pe Antisemiți

în aceeași liniă cu partida lui *Kossuth*. Acesta este o suspiciune a Antisemiților față cu Tronul, căci sunt înfățișati ca o partidă revoluționară și trădătoare.

Președ. Trebuie să chiamă la ordine pe vorbitor. Nu pot să admit, ca cine-va să ofenseze pe ministrul-președinte. (Reprobări la Antisemiți. *Schlesinger*: Suntem patrioți, și aceia sunt trădători).

Lueger amintesc o vorbire a lui *Kossuth*, în care a înfățișat Austria ca pe o babă bătrână și a vorbit de „mâni obosite de sugrumător”, sub care a înțeles pe Austria, sau mai bine dăce pe altă persoană. O gazetă ilustrată uugurească a adus o ilustrațiune, pe care Majestatea Sa era înfățișat ca *Christ răstignit*, căruia *Fejérvári* îi infuge lancea în costă, pe când în fond miniștrii uuguresci se jăcă în jurul mantalei regale, a coronei și a sceptrului, precum odinioară soldații romani aruncau sorți pentru hainele Mântuitorului. (Audiți! Audiți! La Antisemiți). Vorbitorul încheie dăcând, că nimic nu-l va spăria de-aș continua agitația, până când va fi în corpul său o schinteie de putere fizică și spirituală. Arată, că *nici o partidă* din parlamentul austriac, *afară de Poloni*, cari sunt uniți cu Ungurii în ura contra Rusiei, nu este pentru pactul cu Ungaria. *Cehii tineri* nu pot vota pentru el, pentru-că conșanțalii lor Croații, Slovaci, și Români sunt asupriți în Ungaria, și pentru-că interesele materiale ale Cehilor sunt mult păgubite de Ungaria. *Marii proprietari și conservativi* nu pot vota pentru pact, de ore-ce în Ungaria religia catolică este în mod neașdit apăsată și aservită.

Dăce *nici Germanii* nu pot vota pentru el, fiind că Ungurii le-au luat naționalitatea. Tote școalele germane sunt închise, și deja copii de trei ani se trimit în *Kisdedovari* uuguresci. Sașii germani în Transilvania sunt desnaționalizați într'un mod cum nu s'ar pute în alt stat. Dăce *nici deputații vienesi* nu pot vota pentru pact, de ore-ce Viena a fost cel mai rău păgubit prin el, ba chiar decapitalizat. Până când dăce va mai curge sânge în vinele mele, *voiu lucra și voiu agita contra Ungariei*. (Aplause șgomotose la Antisemiți).

Dep. *Suess* dăce, că dăce nu s'ar încheia pactul, acesta ar fi periculos pentru Austria. Ungaria ar fi lovită mortal perșându-și piața pentru vinderea productelor sale agrare; numai străinătatea ar profita de aici. Dăce este și el de părere, că *cvota de până acuma 70:30 trebuie schimbată*, căci nu mai are basă.

Ministrul-președinte *Badeni*, apărându-se în contra invinuirilor, dăce, că scopul, ce-l urmăresc Antisemiții este altul decât se afirmă. Dăce se atacă dualismul, nu se servesc interesului statului, ci se servesc scopuri de partid și agitațiuni se-

cundare. Asemeni mijloce sunt păgubitoare pentru viitoare tratări cu Ungaria. (Aplause)

Dep. contele *Pálffy* aprobă tonul liniștit și obiectiv al lui *Suess*. Declară în numele clubului său, că va stăru în ori-ce cas pentru *schimbarea cvotei* și pentru o schimbare a raporturilor comerciale cu Ungaria. Austria a fost întrecută în privința economică de Ungaria și de aceea noi ca mai slabi economicese, trebuie să stăruim pentru o drăptă și echitabilă soluțiune a pactului. Dăce eu cred, că nu e corect, ca să considerăm națiunea maghiară ca inamică, pentru-că nu este pe deplin convinsă, că raporturile noastre cer o îmbunătățire. Eu știu, că națiunea maghiară este prea cavalerescă, prea drăptă și prea înțeleptă decât ca să nu recunoască acesta. (Voc din partea Cehilor tineri: Drăptă față cu Slavii? Dep. *Sokol*: Cum pôte fi vorba la Unguri de dreptate? Dr. *Vasaty*: Acolo nu domnesc dreptatea! Dep. *Purghart*: Stări asiatice!)

Dr. *Lueger* salută cu bucurie declararea contelui *Pálffy*, că partisanii săi doresc schimbarea cvotei și a raportelor economice. Acesta, dăce, este un succes al agitațiunii mele.

Aplause la antisemiți. Reprobări în stânga. Voc: Ingămfare. Dep. *Gessmann* strigând tare: D-Vostră sunteți..... Mare șgomot. Președintele cere să nu strige deputații și îi chiamă la ordine. *Gessmann* strigă, că președintele se pörtă ca un polițaiu. *Lueger*: Eu sunt cel dintăiu, care am cutezat să vorbesc aici despre guvernul uuguresc și despre raportele cu Ungaria. Dr. *Menger*: Noi am făcut-o deja înainte cu 30 de ani. Dr. *Lueger*: Dăce ar merge după D-vostră ați primi și o cvotă de 75:25 și peste acesta ați lăsa se vă mai tragă pe deasupra încă 25! — Strigări șgomotose de indignare, Președintele chiamă la ordine pe *Lueger*. În învâlmășală se aud strigări contra presidentului, de polițaiu, sergent provocator!

Dr. *Lueger* (după o paușă mai lungă) dăce: fiți mai liniștiți. Cred, că suntem toți prea iritați. N'am voit să vatăm pe nimeni. (Reprobări și risete în stânga). Conte *Pálffy* a afirmat, că Maghiarii au fost tot-dăuna cavaleresci, eu n'am nimic în contra națiunii maghiare, dăce Maghiarul liber a dispărut, el este tot așa suprimat, cum sunt suprimate naționalitățile sub șovinismul maghiar. Pușin a mai rămas din nobilimea creștină maghiară; așa numită „*Gentry*” a dispărut, și națiunea cavalerescă maghiară o reprezintă acuma la putere numai *Maghiarii cei cu timbru de 50 cr.* Procederea Maghiarilor și a guvernului uuguresc nu este de loc cavalerescă. Cetiți numai ce s'a petrecut la alegerea din Stomfa, cetiți ce se întâmplă cu copiii Slovaci (Aplause pe băncile Cehilor tineri). Și cum sufer Români! Cetiți ce se întâmplă în Croația, cum se tractează Șerbii și ce se face cu Sașii în Transilvania. De-o tractare cavalerescă de sigur nu se pôte

vorbi. În Ungaria domnesc terorismul, forța, brutalitatea, cum n'ar mai trebui să fiă tolerate în Europa.

Dep. *Scheicher*: Stăpânire de Mongoli! Dr. *Lueger* polemizează apoi cu ministrul-președinte și cu prof. *Suess*, din stânga, căruia îi dăce, că el *Lueger* îi va dovedi prin agitația sa, că valorează mai mult decât întreaga stângă; va dovedi, că are teren în popor și va lupta mai departe.

Noi nu suntem în contra pactului, — încheie vorbitorul, — ci numai în contra unui pact nedrept, și un ast-fel de pact se plănuesce astăci aici. Noi suntem pentru un pact drept, și dăce nu se pôte dobândi un ast-fel de pact, *suntem pentru uniunea personală și pentru lupta economică*. Tot-dăuna Austria a cedat, tot-dăuna ea a fost cea păcălită, cea înșelată; acesta nu mai pôte fi așa. Austria trebuie să devină éra-și liberă spre a-și putea cu onóre susține poziția în concertul statelor. (Aplause lungi la antisemiți).

Raportorul Dr. *Russ* dăce, că nu este permis amestecul în afacerile interioare ale Ungariei, și își exprimă șperanța, că în momentul pactului se va lua în considerare interesul comun al tuturor popórelor și se vor delătura interesele de partid.

Cu acesta s'a încheiat discuția capitlului sus amintit.

SCIRILE ȘILEI.

— 8 (20) Decemvrie.

Congregația comitatului Brașov. Atragem din nou atențiunea membrilor români, că congregația comitatului Brașov se va întruni mâine, Sămbătă, în 21 l. c. la 9 ore în ședința estra-ordinară, căreia îi va premerge alegerea de funcționari administrativi.

— o —

Post de medic. Ni-se șerie: În comuna *Chitighaz* (*Kétegyháza*), com. *Biohiș*, postul de medic comunal a devenit vacant. Comuna are 4000 de locuitori, dintre cari aproape 3000 sunt Români, și restul Maghiari. Salar anual dela comună 500 fl. é praosa îi pôte aduce un venit sigur de 600—800 fl. Afară de asta, ca și foștii medici, așa și viitorul medic pôte conta dela cont. *Almássy* din loc pe fiă-care an la o plată fixă de 300 fl., dela un domeniu de al archiducelui *Iosif* în depărtare de 1 óra, 200 fl., — é dela căile ferate de stat 300 fl., pentru-ce în schimb medicul é îndatorat a cerceta bolnavii de pe teritoriul domeniilor și dela căile ferate de stat. Ast-fel venitul anual se evaluează cam la 2000 fl. Dorința noastră ar fi ca să ne alegem un medic român. Doritorii au a-și înainta, până la 3 Ianuarie n. 1896, cereștile provădute cu tóte documentele de lipsă la șisolgăbirul cercului *Kövrér László* în *Giula* (com. *Békés*). Alegerea se va face

Din pricina umărului meu înșepenit, trebuia să rămău în *Liverpool* mai mult, decât cugetasem, de-orece eram cu desăvârșire incapabil de ori-ce muncă pe nae. Astfel petrecui în cercul familiei *Williams* câte-va săptămăni, în decursul cărora mă simții atât de bine, ca și când aș fi fost acasă. Cele mai plăcute erau șerile. Ședeam în jurul caminului și conversam; noi tinerii glumiam și ne delectam, cum face omul, când é aproape de 20 ani, pe lângă aceea vioiu și nevinovat și neinfecat de blasarea modernă. Ómenii casei începură să tachineze pe *Delia* cu mine, ceea ce de fapt nu-mi prea plăcea, de-orece și în această privință urmam datorințele unui bărbat foarte serios, și nu mi-ar fi convenit absolut de loc, dăce iubita copilă și-ar fi plăsmuit — cum obișnuesc a face atât de adeseori și atât de ușor ființele tinere și șermane — gânduri și șperanțe, cari sigur, că nu s'ar fi putut împlini nici-odată. Cum s'ar fi și putut acesta? Eu abia ajunseseam să fiu oficer, mă nisuiam după demnitatea de căpitan, și înainte de a-o ajunge acesta, imi era imposibil a mă cugetă la întemeierea unei familii proprii; până atunci însă mai erau atăți ani, încât în decursul lor *Delia* putea

fi de mult soția fericită a altuia și mamă a mai multor copii. De aceea eu nici nu lăsam să prindă rădăcină în mintea mea astfel de gânduri, ori cât de mult simpatisam cu dragălașa copilă. Respingeam tóte tachinările în mod binevoitor, dăce resolus, folosindu-mă de sinceritatea cam dură, propriă marinarilor. *Delia* însă nu făcea așa; ci inima ei caldă irlandeză — puteți ride de acesta cât veți voi copilelor — începuse să bată pentru unchiul voștru *Gheorghé*, care atunci era firesc încă tiner și fercheș.

Kata Williams, o fetiță cuminte și șeriósă, mă înțelegea foarte bine și se nisuia într'un mod leal să șprime în verișóra sa gândurile de dragoste ce încolțiau, — fără succes însă, cum vești mai târziu. Dăma *Williams* din contra se părea, că ne consideră, pe *Delia* și pe mine, ca pe-o viitoare părechie și făcea adesea alusiuni de felul acesta. Așa odată, câteva șile înainte plecării mele, dăce dăna cătră *Delia*:

— „Ei, mititico, încă câți-va ani și apoi te vom vedea, dăce va voi D-dău, ca dăma *Steuermann*!”

— „Mamă”, dăce *Kata*, în vreme ce mie într'adevăr imi era grea inima, „ce te

interesază, să inspiri așa ceva copilei? Ea é încă mult prea tină, n'ar trebui încă timp îndelungat să se cugete la astfel de lucruri!”

— „Dăce de ce nu?” întrebă atunci *Delia* cu voce dulce și duiósă, fixându-mă lung și liniștit cu o privire profundă.

Era cea din urmă șeră, pe care aveam s'o petrecem în societatea *Deliei*, care — fără a-i fi răspuns și eu iubirei sale — imi devenise atât de dragă; și când ne dorirăm nópte bună și eu îi strinșeu mâna, într'adevăr n'aș fi cugetat, că ved pentru ultima óra în această vieță înaintea mea dragălașa și iubita ei față. Și totuși așa s'a întâmplat.

În ziua următoare primii porunca, ca să mă imbarchez ca al doilea cărmaci pe corabia americană „*Tuscarora*”, care avea să mērgă cu un balast de nisip la *New-York*. Deși încă departe de a fi restabilit pe deplin, nu voii să scap ocaziunea binevenită și mă imbarcai imediat, cu intențiunea de-a face deseră visita de adio la familia *Williams*; de fapt însă nu ajunseseam să-mi îndeplinesc această intențiune, de-orece avui — de sine se înțelege — foarte mult de lucru pe nae spre a face pregătirile de

lipsă, și în dimineța următoare naea plecă pe mare. Eu putui deci numai prin fratele dămnei *Williams* trimite salutările mele dămelor casei și *Deliei* și părăsi *Liverpool*-ul, spre a merge spre *New-York*.

Dăce vai! ce mai călătorie a fost aceasta, dragile mele. „*Tuscarora*” era o corabie mică și frumúșică, dăce nici-decum nouă; multămită mărfurilor rele, pe cari le purtase în ultimii ani, și mișeliei căpitanului ei, — un blăștămat atât de perfect, ca și care nu se mai pomenise pe vr'o naie — totul era neglijat pe bord; nu se afla nici măcar o ventrelă bună, ba nici funii de rezervă, ércatargurile și scândurile corăbiei erau putrede.

Și cu această naie ca vai de lume ne pregătiam să străbatem în mieș de érnă oceanul atlantic, patria celor mai teribile furtuni! Dăce deocamdată nici n'am ajuns departe. Abia ora cătră amăș, când începú a bate vântul, și înainte de a se fi înoptat pe deplin, isbucni o furtună înșiorătoare. Valurile mării furibundau și se ridicau la înălțimi de munți, ércă pe lângă aceea mai cădea din greu și zăpadă, așa încât de pe acoperiș abia mai puteai distinge vârful catargului. Când trosnia aici, când scărțăia

în 4 Ianuarie n. 1896 la 10 ore a. m. Spre orientarea alegătorilor români ar fi de dorit, ca de-odată cu însinuarea petițiilor medicilor români să avizeze pe unul dintre preoții locali: Vasiliu Beleş sau Iosif Ioan Ardelean. — *Sentinela.*

Jertfa testimonialului de maturitate fals. Am fost făcut amintire zilele trecute despre afacerea falsificării atestărilor de maturitate din Vaț, cari atestate s'au vândut apoi prin Budapesta. Unul dintre tinerii provăduți cu ast-fel de atestate a fost și fiul unui director de mără din Budapesta, care chiar în anul acesta a intrat la miliția pentru de ași face anul de voluntar. În urma descoperirii falsificărilor, tinerul voluntar a fost chemat înaintea judecătorei militare, care l'a osândit la pierderea dreptului de voluntar și la serviciu activ de trei ani.

Prelegere publică. Din Budapesta ni se scrie: Obicnutele prelegeri, ce se țin în cercul tinerimeii universitare române de aici și cari din motive serioase au fost întrerupte de câțva timp, acum și-au reluat cursul. Sâmbătă în 2 (14) a ținut o interesantă disertațiune d-l *Ioan Dolean*, stud. în drept, despre „Lupta națională. Partidul național. Tinerimea“. Succesa prelegerii a fost urmată de-o discuțiã viuă și instructivă, lăsând pe toți tinerii participanți mulțumiți.

Corăbiile lui Trajan. Din Roma se depeșază, că în lacul Nemi s'au descoperit în timpul din urmă rămășițele acelor corăbii, pe cari le-a construit împăratul Trajan înainte cu 1800 de ani și pe cari le folosea la excursiuni. Naile acestea au fost foarte pompoase. Guvernul italian a dispus să se facă scrutați amănunțite, și până acum deja o naie întreagă a putut fi scosă din lac.

Patru noi născuți într'un an. În Alba regală s'a întâmplat lucrul ne mai pomenit, că o părechiă tineră a fost dăruită într'un an cu 4 copii. La începutul anului c. adecă soția unui meseriaș a născut două fetițe gemene; acum în Decembrie însă a născut doi băieți gemeni. Deci toți patru copiii sunt născuți în unul și același an.

Căldindarul Plugarului pe an. 1896, redactat de d-l *I. Georgescu*, se poate căpăta dela Tipografia „A. Mureșianu“ din Brașov cu prețul de 25 cr., (trimis cu posta 30 cr.) Dela 10 exemplare comandate de-odată, unul se dă rabat. E unul dintre cele mai bogate și mai efține căldindare românești, conținând material bogat atât economic, cât și literar, foarte variat și instructiv și de petrecere. E întocmit anume pentru trebuințele plugarilor, cari în acest

culo, de-orece scândurile putrede părăiau, er vântrelele vechi și ruinate erau isbite puternic de vânt; apoi mai năvăleau în corăbiia unul după altul valuri mari de apă, cari luau cu sine tot, ce nu era ținut și pironit pe copertă, și ne uda până 'n piele o tôte hainele noastre muiate în oleu și cismele noastre mari.

Dér și cea mai forosă noapte își are dimineța sa, și astfel ea se ivi și pentru noi — cu mult mai frumoasă decât ne-am așteptat s'o vedem. Deși mai vremea și vântul mai urla încă, totuși sôrele strălucia, și noi puturăm vedea, că eram numai câteva miluri departe de portul dela Holyhead. Tuscarora devenise în cursul nopții o ruină ne folosirăm deci de o naie de povară, care ni se oferii spre a ne duce până în portul dela Holyhead, unde apoi puturăm sta liniștiți spre a ne drege pagubele suferite.

O havarie e de obicei o istorie lungă, și havarie americană din motive comerciale nu se obișnuiesc a fi mai scurte decât celelalte; astfel parte pentru-că atacurile comerciale nu erau încă terminate, dér parte și pentru-că furibundau furtuni înfricoșate, rămaserăm în societatea multor altor soți de suferințe uns-pre-dece săptē-

căldindar găsesc o călăuză credincioasă pentru tôte trebuințele lor.

Esamen de dans. Eri s'a ținut în institutul d-rei *Vautier* un esamen de dans al elevelor interne, la care au luat parte, pe lângă părinții elevelor și alți invitați din societate. Elevele instruite de dibacul măestru de dans d-l *Krestels*, au surprins publicul prin diferitele jocuri frumoase, ce le-au învățat în timp scurt numai de câte-va săptămâni. Jocurile atât de rotunde cât și de colônă le-au executat cu mult tact și foarte prompt. Cu deosebire am remarcat jocurile de colônă Romana și Quadrilul, cari au fost numai de eleve jucate și comandate. Cu acest privilegiu s'a putut observa tot-odată ce ordine frumoasă, ce disciplină strânsă și ce spirit bun de educațiune domnesce între elevele acestui institut, din care sub conducerea probată a d-rei *Vautier*, au eșit în timp de 40 de ani atâtea eleve ce fac numai onore societății în care trăiesc.

O specialitate austriacă. Pacienților de stomac se recomandă prafurile veritabile ale lui Moll ca un medicament deja aprobat și foarte bun, pentru digestiune. Cutie 1 fl. Se poate căpăta zilnic prin postă dela farmacistul A. Moll, liferant al curții imp. și r. din Viena, Tuchlauben 9. În farmaciile din provincie se se cêră espres preparatele lui Moll provăduite cu subscrierea și marcă de contravenție.

Din comitate.

În comitatul *Clușului* s'a făcut alegerea de funcționari administrativi în 18 Decembrie. Înainte de a-se trece însă la actul alegerii, vice-spanul *Gyarmathy Miklos* declară, că fiind el numit din partea guvernului ca intendant al „teatrului național“ din Clușiu, renunță de-a mai fi pus în candidațiã la postul de vice-span. La asta a răspuns întâiu un membru maghiar, ér după aceea membrul român *Eugen Crișianu*, despre care dice „Kolczsvár, că „în numele naționalității române (?) a esprimat mulțumită lui *Gyarmathy* pentru serviciile, ce în tot-deuna le-a făcut în mod neasemuit și drept“ (sic!) În considerare, că *Gyarmathy* a servit 28 de ani comitatului, la propunerea unui membru maghiar s'a hotărât a 'i-se vota pensiunea întreagă.

S'a trecut apoi la alegerea funcționarilor, cari toți au fost aleși cu unanimitate de voturi. Vice-span a fost ales contele *Lázár Istvan*, protonotar *Bonis Istvan*, fiscal: *Ioan Petran*, președinte la sedriã: *Horn, Bela* și așa mai departe între 34 de funcționari administrativi, singur în postul de cassier la sedriã mai aflăm un Român pe d-l *Andrieu Truța*. Intre vre-o 8 fisolgăbirii nici un Român; între 11 solgăbirii nici un Român. Dér nu face nimic, — „naționalitatea română“ din comitatul Clușului scie cu tôte astea să datorosă re-

mâni în Holyhead. Deși n'ași putea dice, că acestea ar fi fost cele mai frumoșe zile ale vieții mele, totuși ele trecură în sfirșit, și sosi ziua, în care bêtrâna Tuscarora fû din nou împinsă în mare. Veseli ca în vechiul cântec american de marinari „Dreadnought“ de *Packetschiff*, pe care atât de adesea trebuiam să vi-l cânt când erați încă oopiliți de tot mic, străbăturăm noi, favorisați de un aspru vânt nord-ostic, sêlbatica mare irlandeză și trecurăm apoi în oceanul atlantic.

Tuscarora devenise o corăbioră sprintenă și ajunserăm atât de iute la insulele Azore, încât puteam spera, să întreprindem o călătorie fenomenal de scurtă la New-York, — deocă va mai domni încă vântul ostic, care ne însoțise până acum.

Acêsta însă, durere, nu se întâmplă.

Abia ajunseserăm în vestul insulelor Azore, când într'o frumoasă sêră se porni din nou vijelia, și vântul de Vest, care sufla aprôpe necontent în partea nordică a oceanului atlantic, începù a bate din nou ou furia vântrelele corăbiei noastre.

(Va urma.)

cunoscință celor din fruntea comitatului pentru serviciile lor „neasămănat de drepte!“

În comitatul *Albei de jos* s'a ținut o adunare estra-ordinară, la care membrii comitatensii au luat parte în număr neobișnuit de mare, din cauză, cum i-se scrie lui „*Kolozsvár*“, că de-o parte aveau să se sfătuescã în cauza alegerii funcționarilor, ér de altă parte să facă „o anamită demonstrațiã în contra puținilor membri valah din comitat“. S'a hotărât a-se pune în candidațiã pentru viitôrele alegeri, ce se vor face în 28 Dec. n. c. aceeași funcționari, cari au fost și până acum și între cari găsim un singur Român, pe d-l *Stefan Chirila*, candidat la postul de fisolgăbiru (până aci a fost solgăbiru). — În aceeași adunare s'a constituit un comitet de 30 membri, sub presiul fișpanului, având să facă pregătiri pentru banderiu milenar.

În comitatul *Carag-Severinului* s'au făcut alegerile funcționarilor în 17 Decembrie, fiind Românii bine reprezentați la adunare. Membrul *Brediceanu* constată, că alegerile de membri comitatensii au fost protestate numai acolo, unde cei aleși au fost membri ai partidului național român. Despre funcționarii de până acum ai comitatului dice, că ei n'au fost aleși cu consimțământul membrilor acestui partid și critică activitatea desfășurată de ei. Membrul *Munteanu*, adv. în Oravița, face declarațiunea, că deore-ce partidul național român a fost eschis din comisiunea de candidare, acest partid nu va lua parte la alegeri. Fișpanul *Jakabffy* dice, că comisiunea de candidare fiind o comisiune de încredere, n'a putut face loc în ea și vre-unuia dintre Români. Cuvintele acestea au provocat discuțiuni inflăcărâte din partea d-lor *Brediceanu*, *Dobrin* și *P. Călcăunariu*. Alegerile s'au făcut după sprâncena fișpanului.

Școalele comerciale din România.

D-l *Romulus Ionașcu*, profesor la școala comercială de gradul I din Iași, publică de curând în diarul „Evenimentul“ un interesant studiu asupra școlilor comerciale din România în comparațiã cu cele din străinătate. Reproducem din acest studiu următoarele date:

Prin legea instrucțiunii dela 1864 s'a prevăduț și înființarea de școle comerciale, cu scop de-a da o cultură specială viitorilor comercianți ai României. În 1864 s'au înființat două școle comerciale, una la București și una la Iași; pe la 1877 s'a înființat școala comercială din Craiova, apoi cea din Ploesci și, la 1880, școala comercială din Iași.

La început cursurile acestor școle țineau 4 ani, pe urmă s'a mai adaus al 5-lea. După noua lege însă, care a fost pusă în aplicare în toamna anului școlastic 1894—95, cursurile școlilor comerciale s'au redus dela 5 la 3 ani, declarându-se școlile comerciale din București, Iași, Galați, Craiova și Ploesci ca școle comerciale de gradul I Afară de acestea, s'au mai înființat două școle comerciale de gradul II în București și Iași. Elevii școlilor comerciale de gradul I sunt recrutați dintre absolvenții școlilor primare, ér elevii școlilor comerciale de gradul II sunt recrutați dintre absolvenții școlilor comerciale de gradul I și dintre absolvenții gimnasiilor inferioare clasice sau reale (absolvenții cursului inferior dela liceu).

Școalele de gradul I corespund cu școlile comerciale de gradul inferior din Ungaria. În aceste școle învață băieții din prăvălii sêra dela 8—10, sau dimineța dela 6—8. Numărul ôrelor de lecții pe săptămână variază între 7 și 12. În Austria și Germania aceste școle se numesc școle de ucenici (Lehrlingsschulen), în Italia școle tehnice sau serale, ér în Franța școle practice de comerț (écoles pratiques de commerce). Școalele comerciale de gradul II corespund cu școlile secundare comerciale din Ungaria (Handels Mittelschulen), cu

Academiile comerciale din Austria (Handels-Akademien) și cu școlile superioare de comerț din Franța. Școlile comerciale de gradul I sunt destinate pentru prepararea personalului trebuincios în comerțul mic, ér cele de gradul II pentru prepararea personalului necesar comerțului mare.

Intre greșele principale ale actualei organizațiuni a școlilor comerciale, d-l *Ionașcu* numără, cu drept cuvânt, și lăsarea la o parte a limbii române în școlile de gradul II. Êtă ce dice d-sa:

În anul acesta am vizitat tôte școlile comerciale mai însemnate din Austro-Ungaria, Germania, Franța, Anglia, Belgia, Elveția și Italia. Mărturisesc că n'am găsit nici o școală comercială superioară, în care să lipsescă studiul limbii materne. În adevăr îți vine foarte curios să vești, că elevilor dela școala de gradul al II li-se predau pe lângă corespondența comercială franceză și germană și noțiuni din istoria literaturii acestor două limbi, ér de istoria literaturii române nu li-se amintesc nimica, ca și cum n'ar esista! Ast-fel de anomalii numai la noi poți vedea!! Deschideți programele oricărui școle comerciale din străinătate și vești vedea, că se învață istoria literaturii limbii naționale. Pe lângă literatură, profesorul cetesce cu elevii desorieri de stabilimente industriale, de porturi, de centre comerciale și industriale, de căi de comunicațiune etc. face diferite scrisori comerciale, dă compozițiuni elevilor referitoare de comerț și industrie. În privința predării limbii naționale în școlile comerciale de gradul II, școlile din Viena, Lipsca și mai ales școala superioară din Geneva și Academia de comerț din Hamburg pot fi luate ca exemplu.

În fine mai amintim, că corpul didactic dela școlile comerciale din România este recrutat dintre licențiați sau doctorii universităților și diplomații școlilor comerciale.

Sciri telegrafice.

Sofia, 19 Dec. Ministru-președinte *Stoilov* a comunicat, că prințul *Boris* va fi botezat la 3 Ianuarie an. v.

Budapesta, 20 Decembrie. În procesul de presă intentat de fostul ministru-președinte *Wekerle* contra redactorilor și deputaților *Hollo* și *Bartha*, amândoi au fost declarați vinovați de juriu și condamnați la închisore de câte 6 luni și 1000 fl. amendă.

DIVERSE.

Cel mai mare om din lume. Redacțiunea diarului „*Figaro*“, a avut în zilele trecute un ôspe interesant. *Mr. Wilkins*, omul cel mai mare din lume a vizitat redacțiã numitului diar. *Wilkins* s'a născut în statul *Minnesota* (America) el e de 21 ani și are 2 m. și 45 cm. în înălțime.

Glume. Dama: Eu imi aduc aminte de tôte evenimentele mai însemnate din tineretele mele. — **Domnul:** O, atunci te rog cocônă, povestesc-mi ceva din resbelul cu Turcii.

Literatură.

A apărut în Tipografia A. Mureșianu din Brașov: *Gramatica Limbei românești (Fonetica și Ortografia. Etimologie. Sintaxă. Stil.)* întocmită în două cursuri concentrice pentru școlile populare de *Ion Dariu*; *Cursul II* pentru anul al 5-lea și al 6-lea de școală, pentru școala de repetițiune, de adulți, școle civile etc. *Editura autorului.* Recomandăm acêstă carte atențiunii deosebite a d-lor învățatori. Se poate procura dela autor cu prețul de 30 cr.

Proprietar: **Dr. Aurel Mureșianu.**

Redactor responsabil: **Gregoriu Maior.**

Cursul la bursa din Viena.

Din 19 Decembrie 1895.

Renta ung. de aur 4%	121.50
Renta de corone ung. 4%	97.65
Impr. cail. fer. ung. in aur 4 1/2%	123.40
Impr. cail. fer. ung. in argint 4 1/2%	180.80
Oblig. cail. fer. ung. de ost. I. emis.	120.50
Bonuri rurale ungare 4%	95.75
Bonuri rurale croate-slavone.	98.—
Imprum. ung. cu premii	151.—
Losuri pentru reg. Tisei și Segedin.	138.—
Renta de hartie austr.	99.50
Renta de argint austr.	99.70
Renta de aur austr.	121.30
Losuri din 860	145.—
Actii de ale Banței austro-ungar.	978.—
Actii de-ale Banței ung. de credit.	388.—
Actii de-ale Banței austr. de credit.	353.—
Napoleonori.	9.60 1/2
Marci imperiale germane	59.32 1/2

London vista	121.10
Paris vista	48.20 1/2
Rente de corone austr. 4%	99.75
Note italiene.	44.20

Cursul pietei Brașov.

Din 20 Decembrie 1895.

Bancnote rom. Camp.	9.54	Vend.	9.56
Argint român. Camp.	9.46	Vend.	9.50
Napoleon-d'or Camp.	9.53	Vend.	9.56
Galbeni Camp.	5.66	Vend.	—
Ruble rusești Camp.	129.—	Vend.	—
Marci germane Camp.	59.—	Vend.	—
Lire turoesci Camp.	10.80	Vend.	—
Scris. fonc. Albina 5%	—	Vend.	—

Numere singuratic
à 5 cr. se pot cumpăra în
din „Gazeta Transilvaniei”
la librăria Nicolae Ciurcu.

Giro-Conto la banca Austro-Ungară. **Cassa de bancă, comisiune și de schimb** Telefon Nr. 90.

NUSSBÄCHER & BEER
BRASOV.

Avem onore a recomanda serviciile noastre în toate afacerile și transacțiile de bancă și așume:

Cumpărăm și vindem monede de aur și argint, losuri, hârtii de valoare indigene și streine, acții, scrisuri fonciare, obligații, după cursul zilei.

Acordăm avansuri până la 80% din valoarea cursului pe hârtii de valoare ale statului, scrisuri fonciare și priorități; 70% din valoarea cursului pe hârtii de bancă și efecte ce sunt cotate la bursele din Viena și Budapesta cu dobândă moderată.

Rescumpărăm fără nici o detragere totfelul de cupone.

Escomptăm polițe comerciale din țară și îngrijim incasso de polițe, asig-streine și nații pe toate piețele Europei, cum și transociene.

Eliberăm Checuri cu provisiune mică pe toate piețele comerciale europene și transociene.

Primim depuneri în socotela, corent și bonificăm 5% netto, interese după invoire până la 5% netto,

Asigurăm foarte ieftin la tragere cu câștigul cel mai mic, pen-ori și ce losuri tru diferența cursului.

Atribuim o deosebită atenție afacerilor cu efecte și suntem în poziție ori și ce hârtii de valoare a-le vinde, după cursul zilei. —

Suntem la dispoziție de a da informații și deslușiri specialiste. — Convertim capitale plasate în efecte, cari aduc interese mici, în efecte cu interese mai mari.

Efectuăm ori și ce operații la bursele din lăuntru și streinătate în mod foarte culant, dând ori și ce informații. — Aflându-ne în relații strinse cu Filiala Transilvană a Banței ungare de escompt și schimb, suntem în plăcuta poziție de a finaliza foarte avantajos toate transacțiunile de bancă.

Promese la toate tragerile de loterie. Comunicăm cu plăcere ori și ce informații și consilii conșciențioase în afacere de bancă și prin corespondență. Revisie de losuri gratis.

Giro-Conto la banca Austro-Ungară. Telefon Nr. 18. Giro-Conto la post nr. 969. Giro-Conto la banca imp. germană.

Casa de bancă
JACOB L. ADLER,
Brașov. Piața mare Nr. 1. Sibiu.

PROTECTORI

cumpără și vinde monede, hârtii de valoare, devise după cursul zilei cel mai mare — respective cel mai mic;
răscumpără fără nici o detragere tot felul de cupone;
scontază polițe comerciale indigene și streine cu înlesnire și cu o dobândă culantă;
efectuează încasări de polițe, asignații, recipise, pe toate piețele Europei, cum și transociene;
acordă avansuri pe hârtii de valoare, losuri, monede până la 90%;
predă asignații pentru ori și care piață comercială internă și externă foarte ieftin, asignațiile destinate pentru Budapesta și Viena franco fără spese;
primește depuneri de bancă spre fructificare în conto-corent și bonifică după invoire până la 5% netto dobândă;
recomandă pentru plasarea de capitale scrisurile fonciare cu 5%. Premie ale băncei comerciale ungare, asemenea scrisuri fonciare 5% ale „Albinei”, institut de credit și economii, precum și scrisuri fonciare urbane și rurale din România, care după cursurile de astăzi aduc 5 3/4 interese;
asigură foarte ieftin ori și ce losuri la sortiri cu câștigul cel mai mic, contra diferenții cursului. Comunică informații și sfaturi conșciențioase specialiste prin corespondență.
649,29—50.

Revisuire gratis a efectelor și losuri supuse sortirei.

Praturile-Seidlitz ale lui Moll

Veritabile numai, decât fiecare cutiă este provădută cu marea de apărare a lui A. Moll și cu subscrierea sa.
Prin efectul de leuire durabilă al Praturilor-Seidlitz de A. Moll în contra greutăților celor mai cerbiciose la stomach și pantece, în contra cărcelilor și acrelei la stomach, constipațiunei cronice, suferinței de ficat, congestiunei de sânge, haemoroidelor și a celor mai diferite bote femeesci a luat acest medicament de casă o răspândire, ce crește mereu de mai multe decenii încôce. — Prețul unei cutii originale sigilate 1 fl. v. a.
Falsificațiile se vor urmări pe cale judecătorească.

Franzbranntwein și sare a lui Moll.

Veritabilu numai, decât fiecare sticlă este provădută cu marca de scutire și cu plumbul lui A. Moll.
Franzbranntwein-ul și sarea este foarte bine cunoscută ca un remediu popular cu deosebire prin tras (frotat) alina durerile de șoldină și reumatism și a altor urmări de rēcělă. Prețul unei sticle-originale plumbate 90 cr.

Apa de gură-Salicyl a lui Moll.

(Pe baza de natron Acid-salicylicu)
La întrebuintarea gîlnică, cu deosebire importantă pentru copii de ori-ce etate și adulți, asigură: céstă apă de gură conservarea sănătósă și mai departe a dinților. Prețul sticlei provădute cu marca de apărare a lui A. Moll 60 cr.

Triniterea principală prin **Farmacistul A. MOLL,** c. și r. furnisor al curții imperiale Viena, Tuchlauben 9
Comande din provinciă se efectuează gîlnic prin rambursă postală.
La depozite se se cëră anumit preparatele provădute cu iscalitura și marca de apărare a lui A. MOLL.
Depozite în Brașov: la d-nii farmaciști Ferd. Jekelius, Victor Roth, Franz Kellemen și Ed. Kugler, engros la D. Eremia Nepoșil, J. L. & A. Hesshaimer, Teutsch & Tartler, Fritz Geisberger. 45—52.

Sosirea și plecarea trenurilor în Brașov.

Sosirea trenurilor în Brașov:	Plecarea trenurilor din Brașov:
1. Dela Pesta la Brașov:	1. Dela Brașov la Pesta
Tr. accelerat: — ore — m. dimineța.	Trenul mixt: 5 ore 8 min. dimineța.
Trenul de persoane: 8 ore dimineța.	Trenul accel.: 2 ore 45 min. după am.
Trenul accel.: 2 ore 9 min. după am.	Trenul de persoane: 7 ore 43 min. séra.
Trenul mixt: 10 ore 25 minute séra.	Tr. accelerat: — ore — min. séra.
2. Dela Bucuresci la Brașov:	2. Dela Brașov la Bucuresci:
Trenul accel.: 2 ore 18 min. după am.	Trenul de pers.: 3 ore 55 min. dimini.
Trenul mixt: 5 ore 20 m. după améđi.	Tr. accelerat: — ore — m. dimini.
Trenul de persoane: 9 ore 8 minute séra.	Trenul mixt: 11 ore înainte de améđi.
Trenul accel.: — ore — minute séra.	Trenul accel.: 2 ore 19 min. după am.
3. Dela Zernesci la Brașov: (Gara Bartolomeiu.)	3. Dela Brașov la Zernesci. (Gara Bartolomeiu.)
Trenul mixt: 7 ore 36 min. dimineța.	Trenul mixt: 8 ore 35 min. dimineța.
Trenul mixt: 1 ora 29 min. după am.	„ „ 4 „ 55 m. după am.
Trenul mixt: 0 ore — min. séra.	Trenul mixt: 0 ore — min. séra.

ABONAMENTE
LA
„GAZETA TRANSILVANIEI”
Prețul abonamentului este:
Pentru Austro-Ungaria:
Pe trei luni 3 fl. —
Pe șese luni 6 fl. —
Pe unu anu 12 fl. —
Pentru România și străinatate:
Pe trei luni 10 fr.
Pe șese luni 20 fr.
Pe unu anu 40 fr.

Abonamente la numerele cu data de Duminecă.
Pentru Austro-Ungaria:
Pe anu 2 fl. —
Pe șese luni 1 fl. —
Pe trei luni 50 cr.
Pentru România și străinatate:
Pe anu 8 franci.
Pe șese luni 4 franci.
Pe trei luni 2 franci.

Abonamentele se facu mai ușor și mai repede prin mandate postale.
Domnii, cari se voru abona din nou, se binevoiescă a scrie adresa lămuritu și a arăta și poșta ultimă.
Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei.”